

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКТАНЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ УРАЗАЙ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

423750, Уразай авылы,
Үзәк ур., 4 нче йорт,
Тел/факс 3-44-62
e-mail : Uraz.Akt@tatar.ru

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
СОВЕТ УРАЗАЕВСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АКТАНЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

423750, д. Уразаево,
ул. Центральная, дом 4.
Тел/факс 3-44-62.
e-mail : Uraz.Akt@tatar.ru

КАРАР

«09» апрель 2021 год

РЕШЕНИЕ

№ 6

Актаныш муниципаль районы Уразай авыл жирлегенде инициатив
проектларны гамәлгә ашыру тәртибе турында

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 74 һәм 86 статьялары, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26.1 статьялары нигезендә, Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Уразай авыл жирлегендә яшәүчеләрнең инициатив проектларда катнашуын активлаштыру максатында, Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы « Уразай авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Актаныш муниципаль районы Уразай авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Уразай авыл жирлегендә инициатив проектларны гамәлгә ашыру тәртибен кушымта нигезендә расларга.

2. Өлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының рәсми сайтында « Уразай авыл жирлеге» бүлегендә урнаштырырга.

3. Өлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам.

Совет Рәйсе

Әхмәтов Ф.Г.

Татарстан Республикасы
Актаныш муниципаль районы
Уразай авыл җирлеге
Советы карарына 09.04.2021 ел,
№6 кушымта

Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы
Уразай авыл җирлегендә инициатив проектларны
тәкъдим итү, кертү, фикер алышу һәм карау тәртибе

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1нче статья. Әлеге тәртипне җайга салу предметы

1. Әлеге тәртип Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Уразай авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба - җирлек Уставы) нигезендә, инициатив проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алу белән бәйлә рәвештә барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрне җайга сала.

2. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбенә финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу, карау һәм сайлап алу белән бәйлә мөнәсәбәтләргә әлеге тәртип нигезләмәләре, әгәр Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) башка норматив хокукый акты белән һәм Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Уразай авыл җирлеге Советының алар нигезендә кабул ителгән карарлары белән башкасы каралмаган булса, кулланылмый.

2 нче статья. Инициатив проектлар

1. Инициатив проект дигәндә, әлеге тәртиптә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Уразай авыл җирлеге халкының (алга таба - җирлек) җирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру турындагы тәкъдиме җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә җирле үзидарә органнарына бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү аңлашыла.

2. Инициатив проект үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга тиеш:

1) җирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблеманы тасвирлау;

- 2) күрсәтелгән проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;
- 3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;
- 4) инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чыгымнарны алдан исәпләү;
- 5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары;
- 6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;
- 7) инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен, планлаштырылган инициатив түләүләр күләменнән тыш, әлеге акчалардан файдалану күздә тотылган очракта, җирлек бюджеты акчалары күләменә күрсәтмә;
- 8) әлеге тәртипнең 3 статьясы нигезендә, җирлек территориясенә яисә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлешен күрсәтү;

3. Инициатив проект әлеге статьяның 2 өлешендә каралган белешмәләрне үз эченә алган проектны тасвирлауны үз эченә ала, аңа инициатор карары буенча график һәм (яисә) таблица материаллары кушымта итеп бирелергә мөмкин. Проектны тасвирлауның яқынча формасы һәм аны тутыру буенча рекомендацияләр җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана.

3 нче статья. Халык мәнфәгатьләрендә инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган территорияне билгеләү

1. Инициатив проектлар җирлек халкы мәнфәгатьләрендә, шулай ук түбәндәге территорияләрдә яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә тормышка ашырылырга мөмкин:

- күпфатирлы йортның подъезды;
- күпфатирлы йорт;
- күпфатирлы йортлар һәм (яки) торак йортлар төркеме (шул исәптән урам, квартал яки планлаштыру структурасының башка элементы);
- торак микрорайоны;
- торак микрорайоннар төркеме;
- торак пункты;
- торак пунктлар төркеме;
- җирлек;

2. Җирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне (җирле үзидарә органнарына бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү һәм (яки) аерым муниципаль программалар чараларын үтәү буенча инициатив проектларны гамәлгә ашыру максатларында җирлек башкарма комитеты карары (шул исәптән муниципаль программаны раслау турындагы карар) җирлек территориясен өлешлەرگә (округка) бүлү каралырга мөмкин. Күрсәтелгән очракта инициатив проектлар җирлек территориясенә (округ) тиешле өлеше чикләрендә тәкъдим ителә, тикшерелә һәм гамәлгә ашырыла.

2 бүлек. Инициатив проектларны тәкъдим итү һәм тикшерү
4 нче статья. Проектның инициаторлары

1. Инициатив проектны кертү турындагы инициатива белән чыгыш ясарга хоуклы:

- 1) Жирлек территориясендә яшәүче, уналты яшькә житкән, кимендә ун граждан булган инициатив төркем (алга таба - инициатив төркем);
- 2) территориаль ижтимагый үзидарә органнары;
- 3) авыл торак пунктының старостасы;
- 4) жирле ижтимагый берләшмәләр яисә ижтимагый берләшмәләрнең жирле бүлекчәләре, башлангыч профсоюз оешмалары, торак милекчәләре ширкәтләре, бакчачылык яки яшелчәчелек коммерцияле булмаган ширкәтләре.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән затлар (алга таба-проект инициаторлары):

- 1) инициатив проект әзерлиләр;
- 2) инициатив проект турында фикер алышуны оештыралар яисә әлеге бүлек нигезләмәләре нигезендә инициатив проектка ярдәм итү турындагы мәсьәлә буенча гражданныр фикерен ачыклауны тәэмин итәләр;
- 3) жирлек башкарма комитетына инициатив проект кертәләр;
- 4) инициатив проектны гамәлгә ашыруны контрольдә тотуда катнашалар;
- 5) башка хоукларны гамәлгә ашыралар һәм әлеге тәртиптә һәм аның нигезендә кабул ителгән башка норматив хоукый актларда билгеләнгән вазыйфаларны үтиләр.

3. Инициатив төркем төзү һәм аның әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү, беркетмә белән рәсмиләштерелә.

4. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар территориаль ижтимагый үзидарә органнары булган проект инициаторлары тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарә Уставы нигезендә кабул ителә.

5. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар ижтимагый берләшмәләр булган проект инициаторлары тарафыннан аларны гамәлгә кую документлары нигезендә кабул ителә.

5 нче статья. Инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнырның фикерен ачыклау

1. Инициатив проект, инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла торган жирлек халкы яисә аның бер өлешенең халкы тарафыннан хупланырга тиеш.

2. Проект инициаторы гражданнырның инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча фикерен түбәндөгә формаларда ачыклауны оештыра:

- гражданныр жыенында инициатив проектны карау;
- гражданныр жыелышында яисә конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданныр жыелышында яисә конференциясендә инициатив проектны карау;
- гражданнырдан сораштыру үткөрү;
- инициатив проектка ярдәм итү өчен гражданныр имзаларын жыю.

3. Проектның инициаторы инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданның фикерен ачыклауның берничә төрәннән файдалану турында карар кабул итәргә хокуклы.

6 нчы статья. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча
гражданның җыены

1. Инициатив проектны күрсәтү мәсьәләләре буенча гражданның җыены (алга таба - җыен) проект инициаторы мәрәҗәгатә нигезендә җирлек Башлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Җыен үткәру турында проект инициаторының мәрәҗәгатендә түбәндәгеләр күрсәтелә: - проект инициаторы турында мәгълүмат (инициатив төркем әгъзаларының фамилиясе, исеме, атасының исеме, яшәу яки тору урыны турында белешмәләр, авыл торак пункты старостасының фамилиясе, исеме, атасының исеме, чара проектының башка инициаторының исеме һәм аның урнашу урыны);

- инициатив проект турында мәгълүмат;

- инициатив проектны күрсәтү мәсьәләләре буенча җирлекнең башкарма комитеты белән үзара хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле затларның фамилиясе, исеме, атасының исеме, телефон номеры;

- җыенны уздыру датасы, вакыты һәм урыны турында тәкъдимнәр;

3. Җыен җирлек Уставы белән билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

4. Җыен үткәру турында берничә үтенеч кәргән очракта, бер җыенда берничә инициатив проект каралырга мөмкин.

7 нче статья. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча
гражданның җыелышы

1. Инициатив проектны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданның җыелышы (алга таба - җыелыш) проект инициаторы карары белән билгеләнә һәм үткәрелә.

2. Җыелыш авыл җирлегә территориясә өлешендә үткәрелә, анда яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә инициатив проектны тормышка ашыру планлаштырыла. Әгәр дә бу проектны тормышка ашыру җирлек халкы мәнфәгатьләрендә планлаштырыла икән, җирлек территориясенә төрле өлешләрендә берничә җыелыш үткәрелергә мөмкин.

3. Җыелышта уналты яшькә җиткән, тиешле территориядә яшәүчеләр катнаша ала.

4. Җыелыш үткәрелергә мөмкин:

1) Турыдан-туры формада - көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү өчен халыкның бердәм булу формасында;

2) Турыдан-туры һәм читтән торып - көн тәртибе һәм тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү мәсьәләләре буенча турыдан-туры фикер алышу мөмкинлеген күздә тоткан рәвештә - шулай ук халыкның карарларын билгеләнгән срокта яисә җыелыш үткәру турындагы хәбәрдә күрсәтелгән адрес

буенча яисә <http://aktanysh.tatarstan.ru> сайтың кулланып тавыш бирү мөмкинлеген күздә тоткан рәвештә түбәндәге формада - «Интернет» мәғлүмат-телекоммуникация челтәрендә.

5. Бер жыелышта берничә инициатив проектны карау мөмкин. Әлеге очракта жыелышны оештыру һәм үткөрү буенча хокуклар һәм бурычлар проектлар инициаторлары белән бергә гамәлгә ашырыла.

6. Жыелыш үткөрү, документлар әзерләү һәм жибәрү буенча чыгымнарны проект инициаторы башкара.

7. Жирлек башкарма комитеты проект инициаторына жыелышны үткөрүдә ярдәм итә, шул исәптән аны үткөрү өчен бушлай бина бирә. Жирлек башкарма комитеты карары белән жыелышлар үткөрү өчен бирелә торган бүлмәләр исемлеге билгеләнергә мөмкин.

8. Жыелыш 25 кешедән дә ким булмаган катнашучылар арасында хокуклы дип санала.

8 нче статья. Жыелыш үткөрүгә әзерлек

1. Жыелышны уздыру турында проект инициаторының карарында түбәндәгеләр күрсәтелә:

- фикер алышу өчен жыелыш үткөрелә торган инициатив проект;
- жыелышны үткөрү формасы (турыдан-туры яки турыдан-туры-читтән торып);
- жыелышның көн тәртибе, ә жыелышны турыдан-туры-читтән торып үткөрү очрагында - халык тавыш бирүләрен уздыру планлаштырыла торган мәсьәләләр;
- жыелыш уздыру датасы, вақыты, урыны, ә жыелыш турыдан-туры-читтән торып уздырылган очракта - шулай ук тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча халыкның карарларын кабул итү тәмамлану датасы, һәм мондый карарлар тапшырылырга тиешле урыны яисә адресы, яки тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча тавыш бирү өчен махсуслаштырылган сайттан файдалану турында карар;
- жыелышта катнашучыларның яки жыелышны турыдан-туры-читтән торып үткөрү очрагында көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча фикер алышуларда катнашучыларның фаразланган саны;
- жыелыш үткөрелә торган территориядә яшәүчеләргә, аны үткөрү турында хәбәр итү ысуллары;

2. Проект инициаторы жирлек башкарма комитетына жыелышны үткөрү турында 10 көннән дә соңга калмыйча язма хәбәрнамә жибәрә.

3. Жыелыш үткөрү турындагы хәбәрнамәдә күрсәтелә:

- проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилиясе, исеме, атасының исеме, аларның яшәү яисә тору урыны турында белешмәләр, авыл торак пункты старостасының фамилиясе,

исеме, атасының исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашкан урыны);

- әлеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләр;
- жыелышны оештыру һәм үткөрү буенча боеру функцияләрен башкарырга вәкаләтле затларның фамилияләре, исемнәре, телефон номерлары.
- жыелышны үткөрүдә ярдәм итү, шул исәптән жыелышны үткөрү өчен бина бирү (жыелышны турыдан-туры, чыттан торып үткөрү очрагында турыдан-туры фикер алышу) һәм (яки) тавышка куелган мәсьәләләр буенча халык тавыш бирү өчен махсус сайттан файдалану турында үтенеч;

4. Жыелышны уздыру турындагы хәбәрнамәгә проектның инициаторы һәм аны оештыру һәм үткөрү буенча боеру функцияләрен башкарырга вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана. Инициатив төркем исемнән жыелышны үткөрү турында хәбәрнамә инициатив төркем тарафыннан аны оештыру һәм үткөрү буенча боеру функцияләрен үтәргә вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана.

5. Жыелышны үткөрү өчен бина бирү турындагы үтенеч булганда, жирлек башкарма комитеты хәбәрнамә кәргән көннән өч көн эчендә проект инициаторына бина бирү мөмкинлеген турында хәбәр итә яки жыелыш үткөрү урынын һәм (яки) датасын һәм вакытын үзгәртәргә тәкъдим итә. Проектның инициаторы күрсәтелгән тәкъдимне алган көннән алып өч көн эчендә жыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртүгә ризалыгы яисә килешмәве турында хәбәр итәргә тиеш.

6. Жирлек башкарма комитеты жыелыш үткөрү турында белешмәләр урнаштыра, шул исәптән инициатив проект белән танышу тәртібе турында, жирлекнең рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә яисә махсуслаштырылган сайтта: - жыелыш үткөрү турында хәбәр алынган көннән соң өч көн эчендә; - проект инициаторы ризалыгын алганнан соң ике көннән дә соңга калмыйча, жыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртү турында тәкъдим белән урнаштыра.

7. Жирлекнең башкарма комитеты, жыелыш үткөрүдә ярдәм итү проекты инициаторына ярдәм итү максатыннан, вәкаләтле вәкил билгеләргә хокуклы. Вәкаләтле вәкилне билгеләү турында жирлек башкарма комитеты алдан ук проект инициаторына хәбәр итә.

9 нчы статья. Жыелышны турыдан-туры формада үткөрү тәртібе

1. Жыелыш башланганчы проект инициаторы жирлек башкарма комитеты тарафыннан раслана торган форма буенча исемлек төзү белән жыелышта катнашкан гражданның теркәүне тәзмин итә. Жыелышта катнашкан гражданның исемлеген жыелыш беркетмәсенен аерылгысыз өлешен булып тора.

2. Жыелышның көн тәртібендәгә мәсьәләләр буенча тавыш бирү тәртібе жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән раслана. Жыелышның көн тәртібендәгә мәсьәләләр буенча карарлар жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

3. Жыелыш проект инициаторы вәкиле тарафыннан ачыла. Жыелышны алып бару өчен рәис һәм секретарь сайлана.

4. Рәис җыелышны алып бара, көн тәртибендәгә сорауларны игълан итә, җыелышта катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә, җыелыш тарафыннан кабул ителгән карарларны формалаштыра, аларны тавышка куя, тавыш бирү нәтижеләрен игълан итә.

5. Секретарь җыелыш беркетмәсе алып бара, анда җыелыш кабул иткән барлык карарлар чагылдырыла, алар буенча тавыш бирү нәтижеләре күрсәтелә. Җыелыш беркетмәсенә җыелыш секретаре һәм рәисе кул куя.

6. Җыелыш беркетмәсендә күрсәтелә:

- җыелышны үткөрү урыны һәм вакыты;
- җыелышта катнашкан гражданның саны;
- яшәү урынын күрсәтеп, җыелыш рәисе һәм секретаре турында бөлешмәләр;
- җыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлегә;
- көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча кабул ителгән карарлар.

10 нчы статья. Җыелышны турыдан-туры, читтән торып үткөрү тәртибе

1. Җыелышның көн тәртибендәгә мәсьәләләргә турыдан-туры карап тикшерү һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү әлегә тәртипнең 9 статьясында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Турыдан-туры фикер алышуда катнашмаган затлар җыелыш үткөрү турындагы хәбәрдә күрсәтелгән урынга яисә адрес буенча тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча язма формада рәсмиләштерелгән карарны җибәрергә хокуклы. Карарның яқынча формасы җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана.

3. Турыдан-туры, һәм читтән торып үткөрелә торган җыелышта катнашучылар булып, турыдан-туры фикер алышуда катнашкан затлар, шулай ук карарлар кабул итү тәмамланганчы алынган затлар санала.

4. Җыелыш турыдан-туры һәм читтән торып уздырылган очракта, махсуслаштырылган сайттан файдаланып, җыелыш үткөрү һәм турыдан-туры фикер алышуда катнашмаган затларның тавыш бирү турында хәбәр урнаштырылган очракта, көн тәртибе мәсьәләләргә буенча әлегә сайтта уздырыла.

5. Җыелышның махсуслаштырылган сайты кулланып җыелышның көн тәртибе мәсьәләләргә буенча тавыш бирү җыелыш үткөрелә торган территориядә яшәүчеләр тарафыннан гамәлгә ашырыла, шәхсән көн тәртибендәгә һәр мәсьәлә буенча «риза», «каршы» яки «тоткарландым» дигән формулировкалар белән бәлдерелгән көн тәртибенең һәр мәсьәләсә буенча карар күрсәтү юлы белән электрон формада башкарыла. Махсус сайтны кулланып тавыш бирүдә катнашучылар булып тавыш бирү датасына һәм вакытына кадәр, электрон формада тавыш биргән кешеләр санала. Халыкны идентификацияләү бердәм идентификация һәм аутентификация системасы хисап язмасын кулланып башкарыла.

Тавыш бирү аның башлану датасы һәм вакыты белән, тәмамлану датасы һәм вакыты тәмамланганчы, тәнәфессез үткөрелә.

6. Махсус сайтны кулланып тавыш бирү нәтижеләргә беркетмә рәвешендә формалаштырыла һәм сайтта мондый тавыш бирү тәмамланганнан соң, бер көн

эчендә урнаштырыла. Расланган тавыш бирү беркетмәсен, жирлек башкарма комитеты проект инициаторына аларны формалаштырганнан соң, өч көн эчендә жиберә. Күрсәтелгән беркетмә жылыш беркетмәсенең аерылгысыз өлеше булып тора.

7. Тавыш бирүне уздырганда жылышта катнашучы һәр кешедән «Шәхси мәғлүматлар турында» Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә, рәсмиләштерелә торган шәхси мәғлүматларны эшкәртүгә ризалыгы алынырга тиеш.

8. Тавыш бирү тәмамланганнан соң, сорашып белешү юлы белән яисә махсулаштырылган сайт кулланып, секретарь жылыш беркетмәсен әзерли, аңа секретарь һәм жылыш рәисе имза сала.

9. Турыдан-туры һәм читтән торып уздырыла торган жылыш беркетмәсендә күрсәтелә:

- Турыдан-туры фикер алышу урыны һәм вакыты;
- читтән торып тавыш бирү ысулы, аның башлану һәм тәмамлану вакыты;
- жылышта катнашкан гражданның саны;
- яшәү урынын күрсәтеп, жылыш рәисе һәм секретаре турында белешмәләр;
- жылышның көн тәртибе, турыдан-туры фикер алышудагы чыгышларның эчтәлегә;
- көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча кабул ителгән карарлар һәм алар буенча тавыш бирү нәтижәләре.

11 нче статья. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданның конференциясен үткөрү

1. Инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотылган, 16 яшькә җиткән кешеләр саны 1000 кешедән артып китсә, инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданның конференциясе (алга таба - конференция) үткөрелергә мөмкин.

2. Конференция өлегә тәртипнең 7-10 статьяларында билгеләнгән тәртиптә, өлегә статьяда билгеләнгән үзенчәлекләргә исәпкә алып үткөрелә.

3. Конференцияне үткөрү турында проект инициаторы карарында, өлегә тәртипнең 8 статьясындагы 1 өлешендә каралган нигезләмәләр белән беррәттән, күрсәтелергә тиеш:

- 16 яшькә җиткән территориядә яшәүче 100 кешедән 1 делегаттан да ким булмаган сайлау өчен вәкилләк нормасы; - делегатларны сайлау өчен жылышлар уздыру сроклары һәм тәртибе.

4. Конференция беркетмәсенең аерылгысыз өлеше булып делегатлар сайлау турында жылыш беркетмәләре тора.

12 нче статья. Инициатив проектларга ярдәм итү өчен гражданның имзаларын җыю

1. Инициатив проектларны хуплап гражданның имзаларын җыю (алга таба - имзалар җыю) проект инициаторы тарафыннан үткөрелә.

2. Инициатив проектларга ярдәм итү өчен имзалар саны, инициатив төркем өгъзалары имзаларын да кертеп, 25 кешедән дә ким булмашка тиеш.

3. Имзалар жыю түбөндөгө тәртиптө башкарыла:

- Имзалар, аларны имза көгазене кертү юлы белән жыела, аның формасы жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана;
- имза көгазендө имзалар жыюны гамәлгә ашыручы инициатив проект күрсәтелә;
- имза көгазендө яшәүченең имзасы һәм аны кертү датасы куела. Имза һәм аны кую датасын кеше үз кулы белән куя. Имза кую көгазендө куела торган кулланучы турында белешмәләр, имзалар жыючы зат үтенече буенча, кул кую көгазене кертелергә мөмкин. Әлеге мәгълүматлар кулъязма ысул белән генә кертелә, шул ук вакытта карандаш куллану рөхсәт ителми;
- яшәүче бер үк инициатив проектны яклап бер генә тапкыр имза куярга хокуклы;
- һәр язылу көгазе проект инициаторы вәкиленең имзалары белән расланырга тиеш. Имза салу көгазен раслаганда, имзалар жыючы проект инициаторы вәкиле үз фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туган көнен, яшәү урынын үз кулы белән күрсәтә, шулай ук үз имзасын һәм аны кертү датасын куя;
- имзалар жыйганда, имза көгазенең алгы һәм арткы ягын тутыру рөхсәт ителә. Шул ук вакытта арткы як имзаларның бердәм нумерациясе белән алгы якның дәвамы булып тора, ә таныклау имзалары һәм имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле турында белешмәләр имза көгазенең арткы ягында бары тик яшәүченең соңгы имзасыннан соң гына куела;
- имзалар жыйганда «Шәхси мәгълүматлар турында» Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торган һәр кешенең шәхси мәгълүматларын эшкертүгә ризалыгы алынырга тиеш.

13 нче статья. Әлеге инициатив проектка ярдәм итү турында гражданнарның фикерләрен ачыклау өчен сораштыру үткөрү

1. Әлеге инициатив проектка ярдәм итү турында гражданнар фикерен ачыклау өчен (алга таба-сораштыру) жирлек халкы инициативасы яисә аның өлешендә үткәрелә, аларда түбөндөгө очрактарда инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә:

- инициатив проектны тулаем авыл жирлегә мәнфәгатьләрендә тормышка ашыру тәкъдим ителә;
- инициатив проектны халык мәнфәгатьләрен күздә тотып гамәлгә ашыру тәкъдим ителә, аларның саны 1000 кешедән артып китә.

2. Сораштыру билгеләү өчен проект инициаторы жирлек советына гариза жиберә, анда түбөндөгеләр күрсәтелә:

- сораштыру үткөрү тәкъдим ителә торган инициатив проект;
- проект инициаторының тәкъдимнәре:
 - а) сораштыру үткөрү датасы һәм сроклары турында;
 - б) тәкъдим ителә торган мәсьәләне (мәсьәләләрне) формалаштыру турында;
 - в) сораштыру үткөрү методикасы турында;
 - г) сораштыруда катнашучы муниципаль берәмлек халкының минималь саны турында;
- проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилиясе, исеме, атасының исеме, аларның яшәү яки тору урыны турында

белешмеләр, авыл торак пунктының исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашу урыны).

3. Әгәр проектның инициаторы инициатив төркем булса, гариза инициатив төркемнең барлык әгъзалары тарафыннан имзалана. Әгәр проектның инициаторы булып әлеге тәртипнең 4 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән башка затлар торса, гаризага проект инициаторының вәкаләтле заты һәм инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган 10нан да ким булмаган авыл жирлегендә яшәүче кеше имза сала. Бу очракта гаризада шулай ук гаризага (фамилиясенә, исеменә, атасының исеменә, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләргә) кул куйган затлар турында белешмәләр күрсәтелә.

4. Жирлек советы гариза кәргән көннән 30 көннән дә соңга калмыйча аны карый һәм сораштыру билгеләү яки сораштыру бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

5. Сораштыру үткөрү турындагы инициативаны әлеге статьяда билгеләнгән тәртипне бозу, әгәр хокук бозулар инициативаны тәкъдим итүдә катнашкан жирлек халкының ихтыяр белдерүе нәтижеләрен дәрәжә итеп билгеләргә мөмкинлек бирмәсә, сораштыру бирүдән баш тарту өчен нигез булып тора.

6. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча граждандан сораштыру, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 31 статьясындагы 4 өлешендә, жирлекнең норматив хокукий актында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

7. Сораштыруда жирлек халкы яисә аның инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган, 16 яшькә җиткән өлешендә катнашырга хокуклы.

8. Авыл жирлеген башкарма комитеты сораштыру нәтижеләрен проект инициаторына 3 эш көненнән дә соңга калмыйча җиткерә.

3 бүлек. Инициатив проектларны кертү һәм карау

14 нче статья. Жирлек башкарма комитетына инициативалы проектлар кертү

1. Инициатив проект керткәндә авыл жирлеген башкарма комитетына тәкъдим ителә:

1) көгазь чыганактагы һәм электрон формадагы проектның график һәм (яисә) таблица материаллары кушымта итеп бирелә торган тасвирламасы;

2) әлеге Нигезләмәнең 4 статьясындагы 4, 5 өлешләре нигезендә инициатив төркем тәү беркетмәсе яисә башка документлар, шулай ук проект инициаторының инициативалы проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда аның исемнән жирлек башкарма комитеты белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле затларны билгеләү турындагы карары;

3) граждандар җыены, җыелышы яисә конференциясе беркетмәсе, граждандан сорашып белешү нәтижеләре һәм (яисә) жирлек халкының яисә аның бер өлешенә инициатив проектына ярдәм күрсәтүен раслый торган имза көгазьләре.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документлар инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда жирлек Башкарма комитеты белән эш

итәргә вәкаләтле зат тарафыннан җирлек башкарма комитетына турыдан-туры тапшырыла яисә, аны күчереп җибәргәндә һәм капитал салуда игълан ителгән кыйммәт белән, почта аша җибәрелә.

3. Проектны кертү датасы булып, әлеге статьяның 1 өлешендә җирлек башкарма комитеты тарафыннан күрсәтелгән документларны алу көне тора.

4. Документлар инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда җирлекнең башкарма комитеты белән турыдан-туры эш итәргә вәкаләтле зат тарафыннан җирлекнең башкарма комитетына тапшырылган очракта, күрсәтелгән затка, җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан исемлек һәм аларны алу датасын күрсәтеп, документлар алуда расписка бирелә. Расписка авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан документлар кабул ителгән көнне тапшырылырга тиеш.

15 нче статья. Инициатив проектларны карау буенча комиссия

1. Инициатив проектларны карау буенча комиссия (алга таба - комиссия) инициатив проектларның социаль-икътисадый әһәмиятен объектив бәяләү һәм аларны конкурс нигезендә сайлап алу максатында төзелә.

2. Комиссия 5 кешенә тәшкил итә.

3. Комиссиянең шәхси составы авыл җирлеге башкарма комитеты карары белән билгеләнә. Комиссия әғзаларының гомуми саныннан яртысы җирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнә. Комиссия составы комиссия тарафыннан кабул ителә торган карарларга йогынты ясарга мөмкин булган мәнфәгатьләр каршылыклары барлыкка килү мөмкинлеген төшереп калдыру өчен формалаштырыла.

4. Комиссия - комиссия рәисе, комиссия рәисе урынбасары, комиссия секретаре һәм аның эшендә катнашучы комиссия әғзаларыннан тора.

5. Комиссия рәисе:

- комиссия эшен баштыра, аның эшчәнлегенә белән җитәкчелек итә;
- комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе проектын формалаштыра;
- комиссия әғзаларына йөкләмәләр бирә;
- комиссия утырышларында рәислек итә.

6. Конкурс комиссиясе рәисе урынбасары, вакытлыча булмаганда, конкурс комиссиясе рәисе вазыйфаларын башкара.

7. Комиссия секретаре:

- комиссия эшчәнлеген мәғлүмати һәм документлар белән тәэмин итүне, шул исәптән комиссия утырышына әзерләүне гамәлгә ашыра;
- комиссия әғзаларына, проект инициаторларына һәм комиссия утырышына чакырылган башка затларга комиссиянең чираттагы утырышын үткөрү датасын, урынын һәм комиссиянең чираттагы утырышының көн тәртибе турында хәбәр итә;
- комиссия утырышлары беркетмәләрен алып бара.

8. Комиссия әғзасы:

- комиссия эшендә, шул исәптән комиссия утырышларында катнаша;
- комиссия эше мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертә;

- комиссия утырышларында карала торган документлар һәм материаллар белән таныша;

- комиссия утырышында катнашучыларга сораулар бирә;

- комиссия утырышларында тавыш бирә.

9. Комиссия эшенең төп формасы - утырышлар.

10. Комиссия утырышы аның әгъзаларының яртысыннан да ким булмаган өлеше булган очракта хокуклы дип санала.

11. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә комиссия тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен баян итү мөмкинлегенә тәъмин ителә. Проект инициативасын карау планлаштырыла торган комиссия утырышы турында проектны башлап жиберүчеләргә аны үткөрү көненә кадәр биш көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

12. Проект турында фикер алышу һәм комиссия тарафыннан карарлар кабул итү проект инициаторы һәм башка чакырылган затлар катнашыннан башка башкарыла.

13. Комиссия карары утырышта катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда, комиссия утырышында рәислек итүче тавышы хәлиткеч булып тора.

14. Комиссия әгъзалары карарлар кабул итү турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышканда тигез хокукларга ия.

15. Комиссия кабул иткән карар белән килешмәгән очракта, комиссия әгъзасы үзенең аерым фикерен язма рәвештә баян итәргә хокуклы, ул комиссия утырышы беркетмәсенә кушып бирелергә тиеш.

16. Комиссия утырышы нәтижеләре буенча беркетмә төзелә, ул комиссия утырышында рәислек итүче, комиссия секретаре һәм аның утырышында катнашкан комиссия әгъзалары тарафыннан комиссия утырышы уздырылганнан соң өч эш көне эчендә имзалана.

17. Комиссия секретаре, комиссия утырышы беркетмәсенә кул куелган көннән соң килүче эш көннән дә соңга калмыйча, аны жирик башкарма комитеты житекчесенә жиберә.

18. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник яктан тәъмин итүне жирикнең башкарма комитеты башкара.

16 нчы статья. Жирикнең башкарма комитеты инициатив проектын карау тәртибе

Инициатив проект жирикнең башкарма комитеты тарафыннан аны керткән көннән алып 30 көн эчендә карала.

1. Инициатив проектны администрациягә кертү турында мәгълүмат «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында» басылып чыгарга (халыкка житекчеләргә) тиеш. веб-адрес буенча:

<http://pravo.tatarstan.ru> һәм Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә, инициатив проект жирик башкарма комитетына кертелгән көннән алып өч эш көне дәвамында, өлесе тәртипнең 2 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән белешмәләренә, шулай ук проект инициаторлары турында мәгълүмат урнаштырырга

тиеш. Бер үк вакытта гражданныр, аларны тәкъдим итү вакыты күрсәтелеп, авыл жирлеге башкарма комитетына үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен биру мөмкинлеге турында хәбәр итәләр.

2. Инициатив проект буенча искәрмәләр һәм тәкъдимнәр биру вакыты жиде эш көнен тәшкил итә. Үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен 16 яшькә житкән жирлек халкы жиберергә хоуклы. Искәрмәләр һәм тәкъдимнәр авыл жирлеге башкарма комитетына турыдан-туры мөрәжәгать итүче тарафыннан тапшырыла яки почта аша жиберелә.

3. Инициатив проект буенча искәрмәләрне һәм тәкъдимнәрне гомумиләштерүне комиссия башкара.

4. Инициатив проектны карау нәтижәләре буенча комиссия авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесенә әлеге статьяның 7 өлешендә күрсәтелгән карарларның берсен кабул итәргә тәкъдим итә. Комиссия карарында шулай ук проектны эшләп бетерү буенча тәкъдимнәр дә булырга мөмкин.

Өгәр жирлек башкарма комитетына берничә инициатив проект кертелгән булса, шул исәптән өстенлекле проблемаларны тасвирлау белән, комиссия авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесенә конкурс нигезендә сайлап алуны оештырырга тәкъдим итә.

5. Конкурс сайлап алу әлеге тәртипнең 17 статьясы нигезендә оештырыла. Конкурста сайлап алуны үткөрү турындагы хәбәр проектлар инициаторларына тиешле карар кабул ителгәннән соң өч көннән дә соңга калмыйча жиберелә.

6. Комиссия тәкъдимен исәпкә алып яки конкурс нәтижәләре буенча жирлек башкарма комитеты житәкчесе түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- авыл жирлеге бюджеты турындагы карарда каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә жирлек бюджеты проектны тәзү һәм карау тәртибе (жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү) нигезендә әлеге инициатив проектны хупларга һәм аны эшне дәвам итәргә;
- Инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кайтарырга.

8. Авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе инициатив проектка ярдәм итүдән баш тарту турында түбәндәге очракларның берсендә карар кабул итә:

- инициатив проектны кертү һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;
- инициатив проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, жирлек Уставы таләпләренә туры килмәве;
- жирле үзидарә органнарында кирәкле вәкаләтләр һәм хоуклар булмау сәбәпле, инициативалы проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;
- инициатив түләүләр барлыкка килмәгән инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чаралар күләмендә жирлек бюджеты чаралары булмау;
- инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижәлерәк хәл итү мөмкинлеге булу;
- конкурс сайлап алуын узмаган инициатив проектны тану.

9. Проектны карау нәтижәләре буенча карар проект инициаторына кабул ителгән көннән соң өч көннән дә соңга калмыйча жиберелә.

10. Жирлекнең башкарма комитеты, ә әлеге статьяның 8 өлешендәге 5 пункттында каралган очракта, проект инициаторларына инициатив проектны бергәләп эшләп бетерергә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең яки дәүләт органының жирле үзидарә органына аларның компетенциясе нигезендә тәкъдим итәргә тиеш. Проектны эшләп бетерү өчен комиссия комиссия әғзалары, жирлек башкарма комитеты вәкилләре, проект инициаторы вәкилләре арасыннан эшче төркем төзи, шулай ук проектны эшләп бетерү вакытын билгели. Эшләп бетерелгән инициатив проект комиссия тарафыннан әлеге тәртипнең 15 статьясы һәм әлеге статья нигезендә карала.

17 нче статья. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу

1. Конкурс сайлап алуны комиссия башкара.
2. Конкурс сайлап алу критерияләре булып тора:
 - инициатив проект хәл итүгә һәм аны гамәлгә ашыруга юнәлтелгән проблемаларны билгеләүдә халыкның катнашу дәрәжәсе;
 - инициатив проектны гамәлгә ашырудан социаль нәтижәлелек;
3. Конкурс сайлап алу критерийлары, аларның әһәмияте, аларга тиешле баллар һәм үлчәү коэффициентлары әлеге тәртипкә кушымтада (алга таба - критерийлар) билгеләнгән.
4. Конкурста сайлап алу әлеге тәртипнең 15 статьясы нигезендә үткәрелә торган комиссия утырышында гамәлгә ашырыла. Комиссия инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны узган инициатив проектларны ачыклау критерийлары нигезендә бәяләүне гамәлгә ашыра.
5. Конкурс нигезендә сайлап алу нәтижәләре буенча, йомгаклау билгесен исәпкә алып, комиссия узган яисә конкурс сайлавы узмаган инициатив проектларын игълан итү турында карарлар кабул итә.
6. Үткән конкурс сайлавы барлык критерийлар буенча максималь суммар балл алган инициатив проект (ике, өч инициативалы проект һ.б.) игълан ителә.

18 нче статья. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турында жирлек башкарма комитеты карары

1. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турында жирлек башкарма комитеты җитәкчесе карар чыгара.
2. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турындагы карар үз эченә алырга тиеш:
 - инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка килергә тиеш булган объектның исеме (адресы яки урыны күрсәтелгән) яисә гамәлгә ашыруга инициатив проект җибәрелгән чараның атамасы;
 - жирлек бюджеты акчаларын тоту юнәлеше (төзөлеш, реконструкцияләү, сатып алу, чара (чаралар) үткөрү һәм башкалар);
 - инициатив проектны тормышка ашыруга бүлеп бирелә торган жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең атамасы;
 - заказ бирүче, төзүче атамасы;

- объектны файдалануга тапшыру (сатып алу), чараны (чараларны) тормышка ашыру;
- инициатив түләүләр күләме бүлеп, объектның фаразланган (чикле) бәясе яисә чараны (чараларны) уздыруга акчаларның иң чик күләме;
- объектның фаразланган (чик) бәясен яки инициатив түләүләр күләмен бүлеп биреп, чараны (чараларны) үткөрүгә чараларның иң чик күләмен гамәлгә ашыру еллары буенча бүлү.

19 нчы статья. «Интернет» мәгълүмат-коммуникация челтәрендә инициативалы проект турында мәгълүматны бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм урнаштыру тәртибе

Инициатив проектны жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан карау, инициатив проектны гамәлгә ашыру барышы, шул исәптән акчаларны файдалану, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында, «Татарстан Республикасының хокукий мәгълүматның рәсми порталы»да веб-адрес буенча бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә): <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Актаныш муниципаль районының рәсми сайтында веб-адрес буенча: <http://aktanysh.tatarstan.ru> урнаштырылырга тиеш.

Авыл жирлегә Башкарма комитетының инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижеләре турындагы хисабы «Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында» веб адресы буенча: <http://pravo.tatarstan.ru> басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәмамланганнан соң 30 календарь кен эчендә урнаштырылырга тиеш.

Татарстан Республикасы
 Актаныш муниципаль районы
 Уразай авыл җирлегенең
 инициатив проектларны тәкъдим итү,
 кертү, фикер алышу һәм карау
 тәртибенә карата кушымта

Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу критерийлары, аларның әһәмияте, аларга тиешле баллар һәм үлчәү коэффициентлары

№ т/б	Конкурс сайлап алу критериясе исеме	Конкурс сайлап алу критериясенең әһәмияте	Баллар саны	Үлчәү коэффициенты
1.	Критерийлар төркеменең атамасы күрсәтелә			
1.1.	Критерийлар атамасы күрсәтелә	Критерийлар әһәмияте күрсәтелә	Тиешле критерийга ирешкәндә бирелә торган баллар саны күрсәтелә	Берәмлек өлешләрендә үлчәү коэффициенты критерийның әһәмиятлелегенә бәйле рәвештә күрсәтелә, барлык авырлык коэффициентларының суммасы берәмлек тәшкил итәргә тиеш
		Критерийлар әһәмияте күрсәтелә	90 балл	
		Критерийлар әһәмияте күрсәтелә	80 балл	